

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à casu LXXVI. usque ad Casum CII. inclus. Materiam de Beneficiis
Ecclesiasticis, de Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo,
Confirmatione, Eucharistiâ, Pœnitentia & Indulgentiis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Casus XCVII. De materia remota, & integritate Confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39838

C A S U S XCVII.

De Materia remota, & integritate
confessionis.

Karinus dubitat : 1. *Quae sit materia proxima*
 $\S$ remota poenitentiae. 2. *An etiam peccata ante*
Baptismum commissa, an venialia, mortalia semel
confessa. 3. *Qualiter confessio debeat esse integra.*
 4. *Quid integritas materialis $\S$ formalis.* 5. *Qua-*
le requiratur examen. 6. *Quid de peccatis indire-*
cte remissis. 7. *Quid de confizente peccatum in ge-*
nere. 8. *Quid de eo, qui dicit : Feci circuer*
oties. 9. *Qualiter se explicare debeant consuetu-*
dinarii, $\S$ quid si ex post peccatorum distinctus re-
cordentur. 10. *An teneantur fateri consuetudinem.*
 11. *Qualiter explicandus numerus.* 12. *Quid si*
unum individuum dicatur pro alio. 13. *Quid de*
actu externo ejusque effectu. 14. *An explicandum*
medium $\S$ finis. 15. *An peccatum $\S$ ejus pericu-*
lum. 16. *An malitia, quam peccans apprehende-*
bat vel ignorabat. 17. *An liceat querere Confes-*
sarium sua opinioni faventem. 18. 19. 20. *Quid*
de circumstantiis aggravantibus. 21. *Quid in du-*
bio positivo an peccaris mortaliter. 22. *An confes-*
sus. 23. *Quid in dubio negativo.* 24. *Quid de*
scrupulosis. 25. *Aut iis, qui solent vel non solent sic*
peccare. 26. *Quid de eo qui confessus est dubium ut*
certum, vel majorem numerum pro minore. 27.
Vel certum ut dubium. 28. *Quid si dixit totum*

peccatum, sed nescit, an sit mortale, vel veniale.
 29. An ab integritate excusentur mutus, vel culpabiliter oblitus peccatorum, naufragi, milites in conflictu. 30. Quid de moribundo qui non scitur dedisse signum, vel dedit dubium, vel in absentia Sacerdotis, quid si sit confossus in duello vel adulterio. 31. An excuset periculum contrahenda pestis vel peccati. 32. An possit vel debeat dici peccatum cum manifestatione complicitis. 33. An excuset infamia vel confusio propria, vel magnus accursus populi. 34. Quid si pœnitens confiteatur Superiori unum reservatum, & alterum non reservatum. 35. An de peccato omisso vel oblito debeat quis dolere, & ex post confiteri. 36. Quid si pœnitens in confessione mentiatur. 37. An debeat dicere peccatum esse vel non esse confessum, quid si dicat non confessum esse confessum. 38. An dicat apud unum mortalia, apud alium venialia, vel volens generaliter confiteri aliqua omittat. 39. An aliquando debeat vel possit confessio fieri publicè, vel per interpretem. 40. An mutus debeat confiteri per nutus, &c. An debeant peccata scribi, ut non excidant. 41. An puella verecunda, agrotus, surdaster, possit peccata Confessario dare in scriptis. 42. Quid si confessio fiat ex fine inhonesto. 43. Quid si Confessarius dormitans aliqua peccata non intellexit; & nescias que. 44. Quid si aliqua confessiones sint invalida cum vel sine tua culpa. 45. Sed nescias que. 46. Quid si pœnitens dicat: A multis annis sum male confessus. 47. An dimittendus. 48. An repetenda confessio probabiliter valida. 49. An confessio jure Divino obliget per se in periculo vita, & sapius in vita, quando per accidens. 50. An obliget omni anno, an hereticos, pueros. 51. An habentem sola venialia; an per confessionem venialium sa-

vis fiat precepto. § 2. An satisfecit confessus in vali-
de, vel ille, cui injustè negata est absolutio. 53.
An tempus annua confessionis currat à prima Janua-
rii, vel à Paschate ad Pascha. 54. An confessio
fit annexa tempori Paschali. 55. Quot peccata
committat diu eam differens. 56. An teneatur præ-
venire, qui exposit prævidet se impediendum. 57.
Qui hoc anno non est confessus, an teneatur supplere
anno sequente. 58. An per talem confessionem sa-
tisfaciat pro annis præteritis, & presente. 59. An
oblitus mortale teneatur illud confiteri eodem anno,
& qua sit pœna negligentis confessionem annuam?
Pro Resolut.

QUÆR. I. Quæ sit materia Sacramenti pœni- I.
tentia?

R. Materia ex qua & proxima sunt actus pœni-
tentis, contritio, confessio, satisfactio. Flo-
rent. Trident. sess. 14. c. 3. & 4. Ratio est,
quia per hos actus materia remota seu pec-
catum, proximè applicatur clavibus, &
fit aptum absolvi. De contritione egi Ca-
su præced. De satisfactione dicam Casu 101.
de confessione in præsentia. *Materia ex quâ seu
remota sunt peccata post Baptismum commissa:*
Unde

1. Solæ imperfectiones v. g. quòd quis non
responderit Divinis inspirationibus, non fe-
cerit bona, quæ potuit, infregerit propositum
vel regulam sub peccato non obligantem &
similia, de se non sunt materia sufficiens abso-
lutionis; ordinariè tamen habent adjunctum pec-
catum levis negligentia, otiositatis, &c. ideo-
que Confessario utiliter exponuntur; addi tamen
debet materia certa, v. g. veniale ex præteri-
tis confessionibus, aut si materia certa haberi non

possit, absolutio solum danda est sub conditione.

2. Non sufficit peccatum existimatum, sed requiritur verè commissum; unde B. V. quia ab omni peccato immunis fuit, non fuit capax absolutionis.

3. Peccatum originale, & actualia ante Baptismum commissa, non sunt materia apta absolutionis *Trid. sess. 14. c. 1. 2. 4. 5.* quia non sunt peccata hominis subditi Ecclesiae, sed & remitti debent per Baptismum; ideòque pœnitentia dicitur secunda post naufragium tabula, ut si quis post Baptismum denuò peccato naufragus fuerit, per Sacramentum pœnitentiæ salvari possit.

4. Peccata venialia & mortalia semel ritè concessa sunt materia *sufficiens, sed libera*, ideòque sine culpa omitti possunt, quia non pugnant cum gratia; omne verò mortale nunquam ritè confessum est *materia necessaria*, seu ex præcepto Divino confitenda, etsi sit occultum & forsan contritione expiatum. Colliguntur hæc ex *Florent. & Trid. l. c.*

5. Ut peccata sint materia proximè sufficiens, debet non solum dolor, sed & propositum efficax super ea cadere, Hinc si confitearis mera venialia, & de nullo efficaciter proponas, confessio erit invalida, & sic confitens peccas mortaliter V. dicta *Cas. præc. num. 18.*

3. QUÆR. II. Quid circa integritatem confessionis?

R. 1. Confessio debet esse integra, ita, ut exprimentur omnia & singula mortalia, etiam merè interna post Baptismum commissa, quòad

nu-

numerum & speciem, ac circumstantias speciem mutantes. Est de fide ex Trident. sess. 14. cap. 5. can. 7. Si quis dixerit, in Sacramento poenitentiae ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure Divino confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti praemeditatione habeatur, etiam occulta, & quae sunt contra duo ultima Decalogi praecepta, & circumstantias, quae peccati speciem mutant, &c. anathema sit.

2. Integritas alia est materialis, alia formalis 4.
Confessio materialiter integra est, quae exprimuntur omnia mortalia nunquam confessa; formaliter integra est, in qua exprimuntur mortalia aliqua, et si alia ex invincibili oblivione, vel alia iusta causa omittuntur; haec est de necessitate Sacramenti, ita, ut, si quis invincibiliter omitteret omnia, aut confiteretur solos defectus naturales, confessio esset nulla defectu materiae remotae. Integritas materialis est tantum de necessitate praecepti Divini, à quo praecepto excusamur per inculpabilem oblivionem, vel per justam causam aliquid reticendi.

3. Confessioni sub mortali praemittendum 5.
est diligens examen circa numerum & speciem; qui enim tenetur ad finem, scilicet confessionem integram, etiam tenetur ad media ordinaria, & necessaria, quale est diligens discussio conscientiae, non tamen requiritur diligentia summa; hoc enim humanae infirmitati foret intolerabile, & Sacramentum redderet odiosum; sed sufficit diligentia mediocris, qualem prudens adhibet in negotio gravis momenti, v. g. in disquisitione debiti pecuniarii, Scotus Suarez Laym. c. 8. n. 5. qui saepius confitentur, pro examine indigent mi-

minori tempore ; rudes & imperiti non tenentur ad tam exactam discussionem, sicut docti, & iuvare debent à Confessario : sed quid, si quis adhibita mediocri diligentia speret fore, ut sibi occurrant plura mortalia, si majorem & extraordinariam diligentiam adhiberet ? R. Ad extraordinariam diligentiam non teneri ; talis enim homo nunquam foret quietus, & adigeretur ad diligentiam summam contra supra dicta. Si quis omittat diligentiam mediocrem, peccat mortaliter, neque tunc sufficit peccatum omissum repetere, sed debet se accusare de neglecto examine, & insimul repetere omnia mortalia in ista confessione exposita, nisi Confessarius illorum adhuc remiscatur, quia confessio fuit sacrilega & invalida. Sed dices : Unde scio negligentiam in executianda conscientia fuisse graviter culpabilem ? R. Si negligenter te habuisti, & advertens ad obligationem ulteriùs inquirendi, non inquisivisti, vel advertere noluisti.

6. 4. Ut confessio sit integra, debent exprimi omnia mortalia directè nunquam remissa ; illa autem dicuntur directè remissa, quæ fuerunt manifestata Sacerdoti habenti in ea jurisdictionem & impertienti absolutionem Sacramentalem : Peccata verò bonâ fide omissa vel reservata, remittuntur indirectè, quia omissa Confessarius non cognovit, & in reservata etsi confessa, non habuit jurisdictionem. Ratio est, quia cum unum mortale non remittatur sine alio, necesse est, ut si remittantur peccata ritè confessa, etiam remittantur peccata bonâ fide omissa vel reservata ; hinc peccata indirectè remissa dicuntur remitti ratione aliorum, cætera ratione sui ; per

consequens indirectè remissa vel inculpabiliter omissa aut oblita, debent de novo subjici Clavibus; ut remittantur directè; patet ex Prop. 11. ab Alex. VII. damnata: *Peccata in Confessione omissa, seu oblita, ob instans periculum vite, aut aliam causam, non tenemur in sequenti Confessione exprimere.*

5. Est obligatio confitendi speciem infimam mortalium, unde non sufficit explicare genus peccati, vel speciem subalternam, dicendo: Peccavi graviter contra Religionem; sed dicere debes: Semel blasphemavi, falsò juravi, tale votum infringi, &c. Similiter non sufficit dicere: Exposui me vel alium periculo peccandi graviter; sed debes explicare species peccati mortalis, cujus te periculo exposuisti: qui scit se mortale admisisse, v. g. affectui pravo consensisse, sed non potest reminisci in quâ specie, tenetur illud exprimere, prout cognoscit, nec opus est addere aliquod veniale, quia illud mortale genericum est materia sufficiens & necessaria, *S. Th. Nav. Suar. d. 23. s. 1.* Si homo rudis in genere tantum dicat, se esse miserum peccatorem, vel se peccasse cogitatione, verbo & opere, nec aliud nequidem veniale ab eo extorqueri possit, extra mortis periculum non est absolvendus, & ita habere praxin testatur *Laym. c. 8. n. 7.* Ratio est, quia nemo censetur tam rudis, ut non possit aliquod peccatum saltem veniale in specie confiteri, v. g. verbum otiosum, mendacium, distractionem, &c. & fortè talis nullum in se peccatum agnoscit, sed ideò se solùm dicit peccatorem, quia audit omnes homines esse peccatores.

6. Qualiter peccata distinguantur specie, dixi *Cas. 7.* qualiter numero, *Cas. 8.* quæ necess-

cessariò hic sunt recolenda. Debet autem exprimi numerus certus, si sciri possit, qui scit, se fecisse octies, & dicit: Feci fortè, vel *circiter* octies, *plus minus*, &c. peccat mortaliter, nisi excuset ignorantia, bona fides, scrupulositas, &c. Quare Confessarius non debet passim istas phrasas admittere, præsertim ab iis, qui ante breve tempus confessi sunt, & adferunt peccata satis palpabilia, quia non edicere certum numerum in his, arguit defectum examinis. Qui certum numerum scire non potest, satisfacit dicendo verosimilem, addendo *circiter* vel *plus minus*, v. g. *circiter decies*; nam si tum reperias, te fecisse undecies, vel duodecies, non teneris hoc de novo confiteri, cum unum vel duo sufficienter censeantur includi, & exprimi in Tò *circiter* respectu decem, si confitearis *circiter vigesies*, in Tò *circiter* includentur tria; respectu centum includentur octo, novem vel etiam decem. *Tann*, putat eum satisfecisse, qui dixit *circiter* vicies, & ex post reperit fuisse tricies; *Vivald*. liberat eum, qui dixit: Feci *circiter* centies, etsi ex post meminere contigisse ducenties; at uterque nimium laxè, ideoque communiter rejiciuntur; & Ratio horum est, quia numerus, qui exprimitur in Tò *circiter*, debet esse vel absolutè parvus in se, vel parvus respectu numeri adjuncti, ita, ut parvus excelsus censeatur quasi absorberi in numero majori expresso, ut unum respectu quatuor, duo respectu decem, tria respectu viginti, quatuor respectu quadraginta, novem vel decem respectu centum, & sic proportionaliter, *Nav. Lug. Dian.* p. 3. t. 4. R. 194. Si quis dixit, feci decies, non addendo *circiter*, & ex post com-

periat certò contigisse undecies, vel de hoc dubitat, debet in proxima Confessione dicere, semel blasphemavi, vel de hoc dubito, quia hanc vicem non expressit, communis DD.

7. Qui habet consuetudinem deliberatè blasphemandi, pejerandi, fornicandi, si nec probabilem numerum peccatorum inire possit; debet saltem exprimere, quoties credat se in die, septimana, vel mense peccasse, aut si nec sit probabilem numerum dicere possit, satis erit exprimere tempus consuetudinìs, sic meretrix satisfaciet, dicendo: Tanto tempore admisi quosvis; enormiora tamen, quæ rariùs fiunt, debet exprimere, dicendo, quoties v. g. peccarit contra naturam, vel cum consanguineis, maritalis, voto astrictis, &c. hæc enim faciliè observari possunt: idem tenet de fure consuetudinario, qui si non possit dicere numerum omnium furtorum, saltem explicare poterit sacrilegia, rapinas, &c. concubinarius satisfaciet dicendo: Tanto tempore usus fui concubinâ velut uxore, *Lugo d. 16. n. 557. At quid? Si isti sic confusè confessi, postea magis distinctè recitentur de numero, & speciebus peccatorum commissorum, an non erit obligatio (de consilio nemo dubitat) eadem postea distinctiùs confitendi? R. Negativè cum Vasq. q. 91. a. 1. Lugo n. 563. Sporer n. 454. La Croix l. 6, p. 2. num. 934. Ratio est: quia per illam confusam narrationem peccata satis intellecta sunt à Confessario, ut ipotuerit de iis formare morale iudicium, & ab iis absolvere. Generaliter hic advertat Confessarius, ne suos pœnitentes nimium cruciet, & Sacramentum odiosum reddat, distinctiùs ab iis exigendo certum peccatorum*

nu-

numerum; sed magis satagat eis horrorem peccati incutere, & ad veram contritionem disponere.

10. 8. Tenebitur ne consuetudinarius spontè fateri pravam suam consuetudinem? R. Si consuetudo sit causa, vel occasio proxima actuum objectivè malorum, v. g. perjuratorum, blasphemiarum, etiam si hi actus fortè propter inadvertentiam non sint peccata, tamen est sub mortali obligatio emendandi ejusmodi consuetudinem, aliàs illæ blasphemix & perjuria fiunt voluntaria in causa; & si causa seu consuetudo, ut potest, non emendetur, tenetur se spontè accusare de hac negligentia, *Suar. Laym. Dicast. a. 9. Diana p. 3. t. 5. R. 62.* Similiter qui per frequentatos actus advertit se contrahere consuetudinem, cum periculo in futurum relabendi, peccat dupliciter, nempe ipso actuali peccato, v. g. blasphemix, deinde etiam contrahendo consuetudinem, quæ erit causa proxima futurarum blasphemiarum, ideòque confitens dicere debet: Toties blasphemavi, & blasphemando advertenter induxi vel auxi consuetudinem blasphemandi, *D. D. c. c.* Deinde etiam est obligatio aperiendi consuetudinem, si Confessarius de eo interroget, uti certum est ex Prop. 58. ab Innoc. XI. damnata: *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.* Ratio est, quia Confessarius quæ Judex & medicus habet jus de eâ interrogandi, ut sciat an pœnitens verè & seriò emendare proponat; an sit in occasione proximâ relabendi, an, & quibus præservativis indigeat: quòd si Confessarius de consuetudine non interroget, neque ea de novo sit voluntaria, probabile est, quòd pœnitens eam non

non teneatur spontè aperire, *Lug. n. 202. Sporer*
n. 455. La Croix n. 968. quia nemo per se lo-
quendo tenetur bis aperire idem peccatum, sed
præter peccatum de novo admissum fateri priorem
consuetudinem est confiteri eadem peccata bis:
ergo,

9. Qui uno actu tribus detraxit, tres nume-
ro malitias admittit in Confessione explicandas, ^{11.}
non tamen debet dicere; Ter uni detraxi, hoc
enim falsum est; sed dicere debet: Uno actu
detraxi tribus. Econtrà qui per tres actus fura-
tus est eidem tres ducatos, malè dicit: Furatus
sum tres ducatos, quia tres actus faciunt tria
numero peccata; qui verò uno actu furatur tres
ducatos, satisfacit, dicendo: Semel furatus sum
ducatos tres, nisi quilibet ducatus pertinerit
ad distinctum hominem; hoc enim exprimi de-
beret, quia tunc sunt tria numero distincta pec-
cata, cum lædantur tria distincta jura: similiter
plura erunt peccata, si quis eodem actu plures
intendat occidere, pluribus detrahere, sæpius
fornicari, ideòque dicere debet: Tot volui oc-
cidere, tot detrahere, toties fornicari; item to-
ties multiplicatur numerus peccati, quoties vo-
luntas peccandi retractatur & reassumitur, ut
explicavi *Cas. 8.* ubi etiam dixi, qualiter se ex-
plicare debeat, qui plures scandalizavit, qui
uno impetu iræ eidem plura infixit vulnera, aut
contumelias, imprecatus est distincta mala, plu-
res falsitates eodem, vel eandem falsitatem plu-
ribus perjuriis confirmavit, plures in statu dis-
gratiæ absolvit, plures hostias consecravit, vel
distribuit, plures articulos fidei eodem actu ne-
gavit,

A a

R. D' Jansen *Theol. Moral. Tom. III.*

gavit, in distinctis materiis blasphemavit, &c.
De speciebus luxuriæ V. Casu 11, à numer 3,
de pravis affectibus, desideriis, cogitationibus,
Cas. 9.

12. 10. Dicere unum individuum Physicum pro alio non obstat integritati, ut si dicas te occidisse Petrum, cum occideris Paulum, te fornicatum in Junio, cum factum sit in Majo, quia manet idem peccatum moraliter, nisi ratione diversitatis Physicæ accederet alia species malitiæ, v. g. Si Paulus occisus fuisset clericus, non autem Petrus.
13. 11. In Confessione etiam explicari debet actus externus, qui complet volitionem internam, seu pendet ab actuali libero influxu malæ voluntatis, eoque influxu cessante statim cessat, ut verbum contumeliosum, furtum, fornicatio, percussio, explosio sclopeti, &c. ut primum enim voluntas mandat, cessat locutio, furtum, &c. *Sporer numer 380. Plattell. hic numer 774.* Ratio est: quia tales actus externi sunt pars peccati consummati; cum ergo totum peccatum sit exprimendum, etiam talis actus externus exprimi debet; hinc non sufficit dicere: Vultui contumeliari, futari, fornicari, sed dici debet: Sum contumeliatus, furatus, fornicatus: aliud est de effectu ex tali actione directè vel indirectè intento & secuto, qui in suo fieri & esse non ampliùs dependet ab actuali influxu voluntatis, velut mors secuta ex tua explosione, vel exhibitio veneno, abortus ex pharmaco, ebrietas ex potu: talis effectus per te non est explicandus, *Lug. 4. 16. s. 9. Dian. p. 1. t. 7. R. 5. Gob. cas. 14. numer 351.* Ratio est: quia talis effectus non est pars peccati

peccati, [nec ampliùs pendet à tua voluntate, sed positâ liberâ & peccaminosâ explosione, & datione veneni, homo moritur, sive velis, sive nolis; & dum mors sequitur, non ampliùs peccas, aliàs posses peccare in somno, vel in cœlo constitutus, si post explosionem indormisceres, vel pœnitens morereris,] ideoque tunc, per se loquendo, satis erit dicere; Ex intentione occidendi explosi, venenum præbui, consilium vel remedium dedi ad abortum, bibi animo me inebriandi, indormivi turpibus cogitationibus cum periculo præviso pollutionis, projecì Breviariùm, prævidens me tanto tempore non posse orare Horas, tacendo an mors, abortus, ebrietas, pollutio, &c. secuta sint, nec ne. *Dixi, per se loquendo*, quia omnes fatentur utilissimum esse, & subinde necessarium exprimere ipsum effectum, putâ homicidium, abortum, pollutionem secutam, ut Confessarius sciat, an subsit obligatio restitutionis, irregularitas, censura, reservatio, &c. Similiter explicari debet effectus secutus, quando adhuc est status libertatis, ut si quis per tactus vel turpes amplexus liberè in se causet pollutionem.

12. Si medium habeat distinctam malitiam à fine, utraq; explicanda est; hinc si furatus es, ut forniceris, non sufficit dicere, sum furatus, sed sum furatus animo fornicandi, etiã si fornicatio non sit subsecuta, quæ si sit secuta, etiã explicanda est, dicendo: Sum furatus ex intentione fornicandi secutâ fornicatione.

13. Qui se exposuit periculo v. g. fornicationis, si fornicatio statim sequatur, satisfacit, dicendo: Semel sum fornicatus, quia periculum

tunc non habet distinctam malitiam ob ipso peccato, et si periculum causatum sit per oscula vel tactus turpes; si peccatum sequatur in alia occasione, debes dicere: Semel per tactus turpes exposui me periculo fornicandi, & semel fornicatus sum.

16. 14. Peccata confitenda sunt, sicut erant in conscientia tunc, quando committebantur, unde si tum invincibiliter ignorabas, vel non advertebas ad malitiam actus, illam non contraxisti, quia nihil est volitum, nisi sit præcognitum. Econtra si apprehendas malitiam in actu, vel de ea dubitas, eam contrahis, et si reverà non inlit, hinc si putabas in die Jovis S. esse audiendam Missam, & non audias, peccas, & non satisfacis, dicendo: Die Jovis S. non audiui Missam, sed addere debes: Putans esse obligationem audiendi, non audiui. Similiter si bonâ fide putabas te peccare cum persona libera, quam postea audis esse conjugatam, malè confiteris, dicendo: Peccavi cum conjugata, quia Confessarius putabit te admisisse, formale adulterium; sed debes dicere: Peccavi cum conjugata bonâ fide credens esse liberam. Econtra si putabas vel dubitabas, an esset conjugata, in animo verum admisisti adulterium, et si post rescias fuisse liberam, ideòque non satisfacis, si dicas: Peccavi cum persona libera, sed addere debes: Quam putabam, vel de qua dubitabam an esset conjugata.

17. 15. Quærere Confessarium opinioni suæ faventem, per se malum non est, modò ducaris opinione verè probabili, & non agatur de valore Sacramenti. Ratio est, quia tunc verè es dispositus, & habes jus percipiendæ absolutionis à quo-

quocunque Confessario approbato; quærere autem Confessarium surdastrum, vel minùs doctum, est signum animi non satis dispositi; & si fiat ideo, quia times examinari quòd ad numerum & speciem, vel occasionem proximam, quam nolles vel difficillimè velles deserere, aut quia aliunde timeres tibi negandam esse absolutionem, confessio esset nulla & sacrilega, quia non es paratus præstare, ad quod justè es obligandus.

QUÆR. III. Quid de circumstantiis aggravantibus? 18.

R. Seqq. 1. Circumstantia in genere est accidens, quod peccato jam in certa specie constituto advenit; aliæ mutant speciem peccati, hoc est, addunt novam speciem peccati, distinctam ab ea, quam actus habet ex objecto, seu facit actum opponi novæ virtuti vel eidem distincto modo, prout explicavi *Caj. 7.* Sic furtum ex objecto opponitur soli justitiæ, ex circumstantia loci vel rei sacræ fit sacrilegium oppositum religioni, & quidem diversimodè; ex circumstantia violentiæ fit rapina novo modo opposita justitiæ; has circumstantias necessariò esse confitendas certum est ex *Trid. cit.* modò superaddat malitiam gravem; secùs si tantùm levem, ut si occasione gravis furti alium induxisti in leve mendacium, iracundiam, levem contumeliam, &c. *Circumstantia aggravantes* appellantur eæ, quæ malitiam actûs ex objecto desumptam, intra eandem speciem peccati aggravant seu majorem reddunt, non autem superaddunt novam malitiam specie distinctam ab ea, quam habet actus ex objecto, ut quòd furtum sit parvum vel magnum; ex his aliæ sunt *notabili-*

ter aggravantes, quæ videlicet multum augent malitiam, ut furtum mille florenorum respectu unius floreni aliæ non notabiliter aggravant, ut furtum duorum vel trium florenorum: major vel minor vehementia, & intensio actûs, passio, metus, &c. has non necessariò esse exprimendas ex communi resolvit *Dian. p. 1. t. 7. R. 8.* & quasvis parvas circumstantias exprimere foret onus intolerabile, & seges infinitorum scrupulorum.

19. 2. Circumstantias notabiliter aggravantes non necessariò exprimendas esse docet *S. Th. in 4. dist. 16. q. 3. a. 1. Scotus ibid. Bonav. D. Anton. Nav. Less. Vasq.* ac novissimè *Gobat Cas. 15. Reiffenst. 1. 14. dist. 7. nu. 49. Mezger. d. 4. 7. a. 4.* & propè innumeri apud *Bonac. d. 5. f. 2.* quamvis ipse sentiat contrarium. Ratio est 1. Non debet major obligatio pœnitentibus imponi, quam imposuit *Trid. Can. 7.* ubi ex professo agit de materia necessaria confessionis, & solum exprimit *Circumstantias, quæ speciem peccati mutant*, additque, *nihil aliud exigi à pœnitentibus*: Ergo: Et hoc ipso, quòd circumstantias aggravantes non annumeret materiæ necessariæ, censetur eas habere pro materia libera, sicut hoc ipso, quòd solum dicat, *omnia & singula mortalia* esse necessariò exprimenda, intelliguntur venialia esse excepta. Et certè *Trid.* non processisset doctrinaliter, sed mancè, dum enumerans omnia requisita, omisisset circumstantias aggravantes. 2. Difficillimum & vix possibile est judicare, quænam circumstantiæ notabiliter, vel non notabiliter aggravent, cum in hoc nec docti consentiant, an v. g. tres, sex vel decem floreni furtum notabiliter aggravent: ergo credi non potest, quòd Deus id

id fidelibus, præsertim rudibus, imposuerit; neque obstat, quòd circumstantia aggravans, v. g. furtum mille florenorum, sæpè notabiliter mutet iudicium Confessarii in ordine ad dictandam pœnitentiam, nam non mutat in ordine ad cognoscendum numerum & speciem, neque omnia exprimenda sunt, quæ majorem vel minorem pœnitentiam merentur, aliàs exprimenda foret actûs intensio, duratio, &c. Item an mortalia fuerint, vel non fuerint per contritionem vel confessionem remissa; imò omnes circumstantiæ minuentes, ut vehemens passio, metus, &c. quia certum est obinde augeri vel minui posse pœnitentiam. 3. Circumstantiæ tenentes se ex parte actûs, v. g. quàm intensus aut vehemens actus fuerit, quamdiu duraverit, non sunt necessariò explicandæ, ut fatentur plerique, quia sunt cognitu difficillimè: ergo nec circumstantiæ tenentes se ex parte objecti, v. g. an furtum sit decem, vel mille aureorum; quia sicut furtum mille aureorum æquivaleret mille furtis unius aurei, sic odium Dei continuatum per horam æquivaleret pluribus odiis intra eandem horam reperitis. 4. Alioquin etiam erit obligatio explicandi, an actus sit factus ex metu, passione; an persona, cui detraxisti, fuerit valde honorata; an ille, à quo furatus es duos aureos, fuerit dives, vel pauper; hæc autem sunt intolerabilia & contra sensum communem. 5. Ex dictis planum est de hac lege non satis constare; in dubio autem an existat lex, non obligat, ut cum communi dixi *Cas. 5. n. 17.* Neque lex hæc est sufficienter promulgata, cum eam negent doctissimi.

3. Econtra circumstantias notabiliter aggravantes necessariò esse explicandas docent *Cajet.*

Nav. Sylves. Sot. Salas, Laym. & plurimi apud Sanch. l. 1. Sum. c. 10. Bonac. l. cit. Dian. Ariaga d. 32. La Croix n. 977. quòd circumstantias tenentes se ex parte objecti consentiunt *Esparfa. Marchant. Sporer n. 409.* et si rationes æqualiter probent de omnibus. Ratio est 1. quia Sacramentum pœnitentiæ habet se per modum iudicii, in quo pœnitens est accusator & reus, Confessarius iudex & medicus: ergo pœnitens debet fateri ea, quæ Confessarius, ut Iudex & medicus, scire debet, & quæ notabiliter ejus iudicium mutant, cùm aliàs fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè censere possint, & pœnitentiam, quam oportet imponere, inquit *Trid. c. 5.* Atque circumstantiæ multùm aggravantes, notabiliter mutant iudicium Confessarii, & longè alia pœnitentia debetur ei, qui mille ducatos furatus est, quàm qui unum, & qui per horam continuavit odium Dei vel oblectationem turpem, quàm qui per momentum: ergo. 2. Catechismus Romanus jussu Pii V. ad decretum *Trid.* editus, qui utriusque mentem *Trid.* optimè erit assecutus, clarè id asserit de *Pœn. c. 9.* Neque verò solùm peccata gravia narrando explicare oportet, verùm etiam illa, quæ peccatum circumstantiæ, & pravitatem valde augent, vel minuunt. Et quòd loquatur de circumstantiis aggravantibus, patet, quia id exemplificat in futuro centurum, & ducentorum aureorum. 3. Pœnitens debet spontè fateri id, quòd mutat peccati speciem moraliter, sive in æstimatione prudentum, ut colligitur ex *Trid.* sed id faciunt circumstantiæ notabiliter aggravantes: ergo. Prob. Min. Nam species peccati est quasi facies & apparentia, secundùm quam æstimari debet à prudentibus,

bus ; sed circumstantiæ notabiliter aggravantes, mutant apparentiam & æstimationem, quàm de peccato concipere debent viri prudentes. Prob. min. Furtum unius medii floreni & unius ducati notabiliter mutant apparentiam & æstimationem, cùm unum æstimari debeat veniale, aliud mortale, ut suppono : ergo multò magis apparentiam istam mutant furtum unius ducati, & furtum mille ducatorum, cùm sit major dissimilitudo inter unum & mille ducatos, quàm inter ducatum & medium florenum. 4. Magis mutat iudicium & æstimationem prudentum furari unum, & furari mille, quàm furari unum in loco profano, & alterum in loco sacro ; atque hæc mutant æstimationem, quia juxta omnes distinguuntur specie : ergo & priora. 5. Circumstantia speciem mutans ideo est exprimens, quia affert aliam & novam notabiliter malitiam ; si enim nullam affert malitiam, reticere potest, ut certum est apud omnes ; ergo si accedat nova notabilis malitia, etsi non sit formaliter alia species, erit obligatio confitendi. 6. Odium continuatum per horam æquivalet multis odiis completis numero distinctis, item furtum mille ducatorum æquivalet multis furtis unius ducati ; sicut ergo multa odia, vel furta formaliter numero distincta, necessariò sunt explicanda, sic & odia vel furta numero æquivalenter distincta. 7. Materia necessaria Confessionis necessariò debet exprimi ; sed circumstantia aggravans est materia necessaria : ergo. Prob. Min. Si non esset materia necessaria, ergo qui furatus est mille, non confitetur invalidè, si dicat se esse furatum unum aureum, quia furatus est unum, & quod reticet, juxta adversarios non

est materia necessaria; imò quamvis mentiatum, & dicat, se esse furatum tantum unum aureum, adhuc non invalidabitur Sacramentum, quia mendacium est tantum circa materiam liberam; consequens autem est absurdum: ergo. Hæc sententia videtur probabilior saltem quoad circumstantias facillè dignoscibiles, & multum aggravantes; si eas non dignoscas, per accidens excusaberis. Quòd Trid. clarè non expresserit circumstantias aggravantes, inde est, quia noluit definire sententiam inter Authores controversam; nihilominus sententia opposita est verè probabilis, & in praxi tuta, eamque sequens non exponit Sacramentum periculo nullitatis, sicut non exponit, qui ex justa causa, vel oblivione peccati speciem omittit; certum enim est sufficere confessionem formaliter integram, etsi non sit integra materialiter. An sit obligatio fatendi circumstantiam consuetudinis, dixi sup. num. 10.

QUÆR. IV. Quid de peccatis dubiis?

21. 2. Quandoque est, quandoque non est obligatio ea confitendi, juxta explicationes sequentes.

1. Dubium vel potest esse de ipso peccato, an illud admiseris, vel an admissum sit mortale, vel veniale, vel an illud sis confessus; circa hæc omnia potest in utramque partem esse dubium positivum, vel negativum; est positivum, si pro utraque parte sit motivum grave, seu probabile; est negativum, si pro neutrà parte sit motivum grave, sed nullum, vel leve, & insufficientes ad prudentem assensum; si pro unâ solum parte sit motivum grave, hæc sola erit positivè dubia.

2. Si

22. Si dubites positivè, an peccaveris mortaliter, vel an peccatum admissum sit mortale vel veniale, an consenseris plenè vel semiplenè, ita, ut habeas grave motivum pro & contra; juxta communem non teneris confiteri, etsi contra te sit gravius motivum, quia potes hic sequi sententiam minùs probabilem relictâ probabiliore, juxta dicta *Cas. 3. n. 11.* & libertas est in possessione contra legem, quia ante illud dubium certò eras liber à lege confitendi, contra quam certitudinem superveniens dubium prævalere non potest, sicut contra legitimum possessorem agri non prævalet superveniens dubium de agri proprietate, & axioma juris: *Melior est conditio possidentis*, etiam extra materiam justitiæ locum habet, ut probavi *Cas. 2. n. 5.*

3. Si certus es, te admisisse mortale, sed positivè dubites, an sis vel non sis confessus, *Pal-lao, Sto2. n. 156. Mezger a. 3, Plat. hic n. 791.* & plures apud *La Croix n. 602.* adhuc dicunt, te non teneri confiteri, quia potes prudenter judicare te satisfecisse; sed probabiliùs est oppositum, quia lex confitendi est in possessione, & legi certæ non satisfit per solutionem incertam, ut probavi *Cas. 5. n. 18.* & ipse *Plat.* meritò suadet in hujusmodi dubiis confiteri, quia non rarò postea nascuntur anxietates animi, an adfuerint rationes verè probabiles an non.

4. Si habes grave motivum judicandi quòd admittis mortale, non autem contra, obligaris confiteri, quia non potes prudenter judicare te innocentem, nisi forsan certus sis, quòd non soleas ejusmodi peccata admittere.

5. Si negativè dubites, an mortale admis-
tis, ita ut non habeas grave motivum pro exis-
ten-

22.

23.

tentia peccati, neque contra, te non tenent confiteri docent *Caramuel. Marchan, Rosseller, Coning. d. 7. dub. 8. Stotz. à nu. 165.* quibus favet *Laym. l. 5. t. 1. c. 1.* Ratio est 1. Quia in dubio *nemo presumitur deliquisse, L. merito ff. pro suo,* & in dubio reus est absolvendus, vel maximè, si crimen nequidem semiprobari possit. 2. In dubio melior est conditio possidentis, etiam extra materiam justitiæ, ut ostendi *Cas. 2. n. 5.* atque negativè dubitans, an peccarit, est in possessione innocentia; si enim innocentia & libertas certò possidet, dum pro & contra admissionem mortalis est motivum probabile, ut habet communissima, cur non hic ubi presentia peccati nequidem est probabilitas, & libertas omnibus rebus favorabilior est, *Reg. Jur. 122.* 3. In dubio, an existat lex vel votum, non obligant; in dubio, an hoc vel illud comprehendatur sub lege, ceterum non comprehendendi, ut habet communis; atque hic est dubium, an sit lex, & an mortalia negativè dubia sub lege comprehendantur, ergo. 4. Illa sola mortalia confitenda sunt, quorum quis conscientiam, id est, cordis scientiam habet; sed de peccato negativè dubio non est conscientia, imò nec probabilis conjectura, ergo. Et si Trid. sub conscientia & memoria comprehendere memoriam dubiam de peccatis, etiam erit obligatio confitendi peccata positivè dubia, quod est contra communem. 5. Neque piorum consuetudo peccata dubia confitentium legem facit, quia etiam consueverunt confiteri venialia, & aliàs confessa, & consuetudo non facit legem, nisi inducta cum animo obligandi, de quo hic non constat. 6. Antiqui dum obligati

tionem confitendi alstruunt, vel non distinguunt inter mortalia positivè vel negativè dubia, vel æqualiter loquuntur de utrisque, aut ex eo probant, quòd in dubiis tutior pars sit eligenda, quæ regula non semper obligat, ut probavi *Cas. 2. n. 4.* sed potius *semper in dubiis benigniora preferenda sunt, Reg. Juris 56. item Reg. 9. semper in obscuris quod minimum est sequimur.* Neque obstat, quòd in dubio de homicidio quis censeatur irregularis, nam id expressè statuitur *c. ad audientiam de homic.* & in aliis dubiis non incurritur irregularitas, quia nullibi exprimitur. Ex dictis patet, hanc sententiam à *Gormatz.* & aliis immeritò dici improbabilem.

Nihilominùs peccata negativè dubia necessariò esse explicanda, docent alii ferè omnes, præsertim antiquiores; *S. Th. Bonav. Scotus;* *Nav. Suar. Sanch. Lugo, Bardi d. c. 11. p. 4.* Ratio est 1. quia id asserit Catechismus Românus *de Pœn. c. 9.* 2. Sic à tempore Apostolorum habet praxis, & communis persuasio fidelium, & solùm nuper ab uno vel altero Authore hæc res in controversiam vocata est. 3. Omnia mortalia recenleri debent, quorum quis conscientiam habet, *Trid. c. 5.* Atque peccata dubia sunt in conscientia ut dubia: ergo ut talia explicari debent. Conf. quia *Trid.* solùm excludit venialia, ergo includit mortalia dubia, quia exclusio unius est alterius inclusio, inquiunt Juristæ. 4. Confitens debet de peccatis dubiis dolere, aliàs exponit Sacramentum periculo nulliatis, ergo & confiteri. Nec obstat, quòd delictum in dubio non præsumatur, quia peccata dubia non sunt confitenda ex eo, quòd facta præsumantur, sed quia forsan facta sunt.

5. Lex confitendi negativè dubia non est incerta, ut volunt adversarii, quia eam asserit Catechismus Rom. & DD. antiquissimi, quibus in re pendente à sola voluntate Christi plùs credendum est, quàm paucis recentioribus; hinc *La Croix lib. 6. p. 2. n. 610* meritò dicit hanc sententiam absolutè esse probabiliorè.

24. 6. Scrupulosi non tenentur confiteri peccata dubia, sed solùm ea, de quibus constat quòd sint talia nunquam validè confessa, *communis*; quia eorum dubia plerumque sunt inanes apprehensiones, & obligatio confitendi dubia induceret eos in gravissimas molestias.

25. 7. Si quis dubitet an confessus fuerit cum debito dolore, proposito examine &c, Si in his soleat esse accuratus, est præsumptio pro ipso, ideoque non tenetur confessiones repetere: item qui non solet in hoc vel illud peccatum deliberatè consentire, in dubio potest prudenter præsumere, se non consensisse; item qui solet accuratè confiteri, aut qui semel confessionem generalem diligenter instituit, in dubio an aliquid omiserit, non tenetur se examinare, sed potest judicare se nihil omisisse, quia ex communiter contingentibus, prudens est præsumptio; solet autem communiter contingere, quòd tales nihil omittant: ergo. Nec obstat, quòd talis sciat se peccatum admisisse, & non meminerit se illud debitè esse confessum, vel esse confessum cum suo numero & circumstantiis: quia cum solitus sit accuratè confiteri, præsumptio est pro ipso, quæ per solam non reminiscèntiam non eliditur, cum sæpè non recordemur eorum quæ heri fecimus: econtrà si quis soleat facilè peccare in tali materia, vel conluevit se negligenter examinare, in dubio peccati

ti, aut non factæ confessionis, debet se resolvere pro lege & obligatione confitendi: unde meritò notant DD. rarò hic dari dubium merè negativum; vel enim quis solet accuratè confiteri, & hoc ipso habet motivum probabile judicandi pro se, vel non solet, & tunc habet grave motivum judicandi contra se; nisi fortè quis ignoret statum suum, vel dubitet, an sollicitè sua facere solitus sit. Hoc etiam hìc notandum quòd peccatum dubio semper addi debeat materia certa saltem venialis, de qua quis certò doleat, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis defectu materiæ; quòd si materia certa haberi non possit, absolutio danda est sub conditione.

8. Qui bonâ fide confessus est mortale dubium, tanquam certum, aut numerum majorem præ minore, si postea comperiat peccatum tantùm fuisse dubium, aut numerum esse minorem, non renetur de dubio aut numero minore se iterum accusare, quia peccatum dubium sufficienter includitur in peccato certo, & numerus minor in majore. Econtrà si confessus es numerum minorem, & non addidisti *circiter*. teneris confiteri numerum omissum, quia aliàs confessio non est integra.

9. Si mortale confessus es ut dubium, & postea invenias esse certum, te iterum teneri confiteri docent D. D. communissimè Ratio est, quòd peccata teneamur confiteri prout sunt in conscientiâ, ergo cum illud peccatum priùs dubium jam in conscientiâ tuâ certò factum cognoscas, jam tanquam certum confiteri obligaris; item: postquam peccatum certò cognoscis esse admissum, lex confitendi est certa; an autem satisfeceris, dum illud confessus es ut

du-

dubium, est planè incertum, ergo adhuc satisficere teneris, confitendo illud nunc ut certum idèd *Dicast. d. 9. dub. 2. num. 141.* dicit id esse indubitatum & contrarium inauditum in Ecclesia Dei, sed immeritò, quia *Leander, Arriaga, Caramuel, Bosco* & plures cum *Sporer num. 397.* valde probabiliter negant hujusmodi obligationem obligationes certè non contemnendas, nam 1. Qui confessus est peccatum ut dubium, jam confessus est peccatum totum, prout tunc erat in conscientia quòd species, numerum & circumstantias, & ab eo est directè absolutus; ergo quamvis superveniat certitudo, propterea non erit de novo confitendum: quia certitudo non tenet se ex parte peccati, quòd solùm explicari debet, sed ex parte intellectûs. 2. Absolutus de voto vel censurâ dubia, non tenetur iterum absolvi, quamvis ex post cognoscat votum & censuram esse certam, item in judicio forensi absolutus à crimine dubio non potest denuò vocari in judicium, etsi crimen ex post agnoscat certum, ut habet communis cum *Covar. Sanch. Tamb. l. 2. c. 1. nu. 25.* Ergo à pari hîc. 3. Et præcipuè: qui dubitat de numero, & ideo dicit: Feci circiter decies, si ex post certò cognoscat se fecisse undecies, non tenetur confiteri hanc undecimam vicem, atque hanc sub dubio tantùm est confessus, quia idem est dicere: Feci circiter decies, quàm, feci forsan decies: Ergo, *Lugo Dicast. Gob. fatentur*, hîc non posse dari disparitatem, & verè solida dari vix potest. 4. Obligatio confitendi hîc est incerta, ut patet ex adductis rationibus, & onus confessionis de se est satis gravè: ergo in dubio favendum est pœnitenti, ne Sacramentum fiat odiosum.

10. Si confessus es peccatum integrè, prout erat in conscientia, dicendo: Semel osculatus sum virginem, quod peccatum jam nescis, vel dubitas, an sit veniale, vel mortale, non teneris iterum confiteri, licèt postea tu vel Confessarius agnoscat fuisse mortale, *Stotz. num. 170. La Croix num. 619.*

QUÆR. V. Quæ causæ excusent ab integritate materiali, seu à dicendis omnibus & singulis mortalibus?

R. I. Excusat impotentia Physica, vel moralis. Impotentia Physica est, quando quis simpliciter non potest omnia peccata exprimere.

Ut 1. Si quis alterius idiomatis, vel mutus, qui satisfacit manifestando se permutus; nisi mutus possit se explicare scripto, tunc enim ad hoc tenebitur, ut dicam *num. 40.*

2. Absolvi potest, qui peccatorum omnium nunc recordari nequit, quamvis id fiat ex culpa antecedente, quia v. g. confessionem ultra annum distulit, modo de hac culpâ doleat, & exprimat mortalia, quorum post diligens examen reminiscitur.

3. Tempore naufragii vel imminentis prælii plures simul absolvi possunt, dicto saltem uno veniali vel mortali minùs infamante.

4. Moribundus sensibus destitutus si Confessarium petierit, aut signa pœnitentiæ, sive absente, sive præsentem Sacerdote, in ordine ad absolutionem dederit, absolvi potest & debet saltem sub conditione, si signa sint dubia, ut consilio pe-

Bb

Storis

etoris, invocatio alicujus Sancti, elevatio oculorum in cœlum, &c. idque videtur certum ex Concil. Arauf. Can. 12. Carthag. IV. c. 76. his verbis: *Is qui pœnitentiam in infirmitate petit, si casu, dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesin conversus fuerit, dent testimonium, qui eum audierint, & accipiat pœnitentiam.* Idem declaravit S. Leo Papa. c. his qui caus. 26. q. 6. & Paulus V. in Rituali Romano: *Ægrotus, si desiderium confitendi, sive per se, sive per alios, ostenderit, absolvendus est,* Neque obstat decretum Clem. VIII. (de quo Cas. seq. num. 8.) damnantis Confessionem factam Sacerdoti absenti; nam in hoc casu confessio aliquatenus fit Sacerdoti præsentem per alios tanquam per testes & interpretes; ac ipse Clem. Anno 1613. 16. April. coram Cardinale Bellarm. & Archi-Episcop. Armachano declaravit absolutionem hoc casu fore validam, & hunc casum Decreto suo non esse comprehendendum. Ratio est: quia talis prudenter præsumitur esse dispositus; ergo charitas exigit, ut absolvatur. Si certum esset, quod ægrotus nullum dedisset signum externum doloris, absolutio dari non deberet, quia nulla adesset confessio, neque dolor sensibilis, quæ sunt de essentia Sacramenti. At quia semper incertum est, an non signum aliquod doloris datum, adedque aliqua sufficiens confessio facta sit, quamvis fortè nullus signum perceperit, hinc probabile est, quod in praxi sub conditione absolvi possit, imò ex charitate debeat moribundus Catholicus, etiamsi non sciatur ullum signum dedisse, *Barbos. in collect. ad Trid. sess. 14. c. 5. & plures apud ipsum, Quarti, Mezger. a. 6. n. 8.*

Gormatz num. 262. & plures apud La Croix num. 1162. Marchant. Pont. Herinx d. 3. num. 77. Bosco d. 7. s. 9. Sporer num. 648. & communis Schotistarum teste Reiffenst. t. 14. dist. 7. num. 70. Ratio sumitur non ex eo, quasi sola vita Christianè acta sit sufficiens Confessio, sed quòd ex tali vita prudenter præsumatur nunc dedisse, & adhuc dare aliqua signa per se sensibilia doloris, ut sunt suspiria, gemitus, apertio oculorum, fixus intuitus, &c. per quæ de facto forsan intendit significare dolorem de peccatis, & desiderium absolutionis, etsi nemo id intelligat: & certè plerique dant hujusmodi signa, & sani sunt ita dispositi, ut in tali necessitate dare velint, ergo morituri prudenter præsumuntur dedisse, ergo ex charitate sunt absolvendi; hinc Gorm. Carden. Stoz. n. 97. dicunt, Christianum in duello, vel adulterio confossum, si aliquamdiu supervivat, vix dimittendum esse absque absolutione, quia fortè prodest, nunquam nocet, & necessitas excusat ab irreverentia.

31.
R. II. Excusat impotentia moralis, quæ tunc est, quando quis non potest omnia mortalia enumerare, sine valde gravi incommodo sibi vel alteri inferendo; unde excusatur.

1. Parochus, si tempore pestis non possit integras & prolixas Confessiones audire absque certo infectionis periculo, vel maximè, si in casu infectionis non possit habere successorem.

2. Excusatur, qui ex Confessione timet suum, vel alterius ruinam spiritualem, ut si fœmina ex peccato turpi prudenter timeat à Confessario suspectæ famæ sollicitari, potest illud peccatum omittere; si alium Confessarium habere non possit, & Con-

fectio esset nimis diu differenda; item qui experientiâ novit, se labi in turpem consensum, si diu immoretur examini turpium, potest obiter examinatus, confiteri, etsi aliqua forent omittenda; similiter ab exactiori examine excusatur scrupulosus, ad arbitrium tamen Confessarii, *Laym. Spor. à num. 467.*

32. 3 Si non possis tuum peccatum, v. g. incestum cum sorore, vel sodomiam cum uxore explicare, nisi manifestando complicem, debes adire Confessarium ignotum, si commodè possis, aliàs sine causa infamas proximum; sæpè tamen exculantur uxores & matres, si peccata maritorum & filiorum indirectè tangant, quia id plerumque faciunt bonâ fide ad leniendum justum dolorem, & continuò adire novos Confessarios, illis foret nimis durum; meritò tamen ab hoc suaviter sunt dehortandæ, *Steph. La Croix num. 1145.* Si Confessarium ignotum commodè adire vel expectare non possis, potes & debes confiteri integrè, etsi infamandus sit complex, *S. Thom. Bonav. Palud. Cai. Vasq. Suar. d. 34. s. 4. Sannig. dist. 16. q. 6. Metzger a. 5. num. 7. Reiffenst. num. 57.* Ratio est, quia complex non habet majus jus ad suam famam, quàm pœnitens ad suam; sed pœnitens tenetur suum peccatum confiteri cum propria infamia: ergo. Et complex peccando cum eo, quem scit debere confiteri, censetur hoc ipso resignasse juri suo. Deinde si juxta *D. Thom. 2. 2. q. 73. a. 2.* liceat peccatum alterius aperire confilii vel auxilii causâ, cur id non possit, aut debeat fieri ad servandam integritatem confessionis jure Divino præceptam? *Confirmatur.* Reus & testes legitimè à judice interrogati tenentur crimen fateri, tametsi socius criminis reveletur: Atque Con-

Confessarius est Judex, & pœnitens est reus & testis: Similiter potest Confessarius pœnitentem interrogare circa species peccatorum, & occasiones proximas, etsi per accidens deveniat in cognitionem complicis; imò potest cogere Confessarius pœnitentem ad peccatum complicis, vel cujuscunque alterius manifestandum illi, ad quem spectat scire, & emendare, modò id necessarium sit ad præcavendum relapsum, aut damnum innocentis, vel Reip. tunc enim pœnitens ex lege charitatis ad hoc tenetur. Non autem expediet, ut Confessarius se offerat ad faciendam talem manifestationem, ne confessio fiat odiosa saltem apud alios; oppositum tamen, quòd pœnitens qui ignotum Confessarium commodè habere non potest, non teneatur fateri crimen cum infamatione complicis, est probabile, vel maximè tunc, si Confessarius sit superior, mala timenda sunt, *Laym. Palao pun. II. num. 6. Spor. n. 470.*

4. Sufficiens causa aliquod mortale omittendi non est infamia, aut confusio, quam subiturus est pœnitens apud Confessarium; nam hæc sunt confessioni intrinseca, & per se semper adjuncta, neque excusat concursus magnus pœnitentium; nam Innoc. XI. damnavit hanc 59. Prop. *Licet sacramentaliter absolvere dimidiatè confessos, ratione magni concursus pœnitentium qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, vel indulgentiæ.* Nec obstat, quòd aliqui prævideantur non facilè redituri, vel occasionem confessionis habituri, nam tunc teneretur quidem Confessarius hos præ aliis audire, & examinare, non tamen esset necessitas Physica, vel moralis

dimidiandi confessionem, nisi forsan Confessarius ob fatigationem non posset tales amplius examinare.

34. 5. Si pœnitens confiteatur suo Superiori, unum reservatum, aliud non reservatum, Superior tenetur ab utroque directè absolvere, quia pœnitens est ritè dispositus, & habet jus, ut ab utroque directè absolvatur, *Suar. Vasq. Palao pun. 15. §. 5.* Posset tamen Superior reservationem tollere absque absolutione, etiam extra Sacramentum, dando jurisdictionem Confessario ordinario.

35. 6. Qui instante periculo in genere est absolutus, aut ex justa causa vel oblivione aliquod peccatum omisit, tenetur de eo peccato, sive dubium sit certum, ante absolutionem sub mortali delere. Ratio est, quia unum mortale non remittitur sine alio, & mortalia omissa, vel dubia non remittuntur, nisi ad ea se extendat dolor, & propositum: ergo etiam cætera non remittentur, adeoque Sacramentum carebit suo effectu. Deinde qui bonâ fide peccatum, vel ejus speciem omisit, vel oblitus est, tenetur hoc supplere in confessione sequente. Patet ex Prop. 11. damnata, quam retuli *sup. num 6.* Hinc si furatus es, ut fornicareris, & ex oblivione solum dixisti: Semel sum furatus, debes in subsequente confessione dicere: Habui intentionem fornicandi; imò si species omissa non possit exprimi, quin exprimatur totum peccatum, ad hoc teneris, v. g. ne manifestares complicem, dixisti solum fornicationem, tacendo de incestu, debes apud ignotum Confessarium, si habere possis, dicere: **Commisi incestum.**

QUÆR

QUÆR. VI. Qualis esse debeat confes-

sio ?

R. I. Debet esse *fidelis & sincera*, sine deceptione & mendacio, juxta explicationes sequentes.

1. Mendacium in ipsa confessione simul est sacrilegium contra reverentiam Sacramenti, mortale vel veniale, pro qualitate materiæ; qui mentitur circa materiam non necessariam confessionis, ut circa venialia, vel mortalia ritè confessâ, aut quæ quis confiteri non tenetur, ea falsò negando vel affirmando, peccat solùm venialiter: Est *communis*; quia non impedit Confessarium, quominùs rectè judicare possit circa substantialia, nisi veniale, quod falsò dicit se admisisse, sit tota materia confessionis, tunc enim Sacramentum foret nullum defectu materiæ.

2. Qui mentitur circa materiam necessariam, seu mortalia directè nunquam remissa, vel scienter, & malâ fide confitetur mortale dubium tanquam certum, vel certum tanquam dubium, vel numerum determinatum pro indeterminato, aut econtrà, aut plura mortalia, quàm re ipsa putat esse, peccat mortaliter, quia non confitetur integrè, vel saltem decipit Confessarium in re gravi spectante ad substantiam judicii, *communis DD.* Multi tamen excusantur per simplicitatem, & bonam fidem, qui malunt plus dicere, quàm minus; at si Confessarius hoc advertat, monere debet, ut nec plus, nec minus dicant, quàm sit in conscientia.

3. Pœnitens non tenetur exprimere, an mortalia, quæ de factò confitetur, sit vel non sit antehac confessus, sed ab utroque potest præ-

cindere. Ita contra plures *Suar. Tamb. l. 1. c. 1. Bosco à n. 173. Dicast. d. 2. nu. 294. Sporer nu. 370.* Unde in confessione generali potest miscere confessa non confessis; & si dubitet, an aliqua fuerint confessa, non tenetur dicere se dubitare: Ratio est, quòd juxta *Trid.* sufficiat exprimere speciem & numerum peccatorum; ad hoc autem nil facit, quòd peccata antehac fuerint, vel non fuerint per confessionem remissa, nec opus est de hoc judicare Confessarium, sicut opus non est judicare, an peccata antea fuerint remissa per contritionem, ut faterentur omnes; excipe, si inter nunquam confessa esset aliquod reservatum huic Confessario, vel Confessarius non perciperet speciem peccati, ut si putaret peccatum v. g. luxuriæ esse commissum ante votum, vel matrimonium, cum tamen commissum sit expòst. Econtrà qui dicit mortale non confessum fuisse antehac confessum, peccat mortaliter, quia valde pervertit judicium Confessarii, ut putet materiam esse liberam, quæ est necessaria, sicut si diceret veniale esse mortale, *Bosco, Castropalao punct. 10. n. 8. Moja d. 1. 9. 3 §. 2.*

38. 4. Confiteri apud ignotum mortalia, & expòst ad conservandam bonam æstimationem apud Confessarium ordinarium sola venialia, per se malum non est, modò adsit verus dolor & propositum cum animo deserendi occasionem proximam, si quæ adsit, quia talis utitur jure suo, *Suar. Mezger. Gorm. n. 151.*

5. Si quis dicat, se velle confiteri generaliter peccata totius vitæ, si aliqua aliàs confessa omittat, non peccat, quia potest mutare voluntatem; si verò, cum hoc diceret; habebat animum aliqua
omit

omittendi, fuit mentitus, sed in re levi, & materiâ liberâ.

R. II. Confessio ordinariè debet esse secreta. potest tamen ex justâ causâ, v. g. ad aliorum ^{39.} ædificationem, in conflictu, naufragio, &c. esse publica, *Trid. sess. 14. c. 5.* Ad hoc tamen non est obligatio, nisi fortè peccatum sit publicum, vel veniale non infamans. Item potest fieri per interpretem; ad hoc tamen non est obligatio, nequidem semel in anno, ut habet *communis D. D.* quia non constat de tali obligatione, & *Trid.* obligat tantùm confiteri *secretò apud solum Sacerdotem*: in articulo mortis plerique obligant ad confitendum per interpretem saltem unum veniale minùs infamans, ut sic à cæteris absolvatur indirectè, vel maximè si quis non sit satis securus de contritione perfectâ.

R. III. Confessio, nisi excuset necessitas, debet esse *vocalis*, quia *Concil. Florent. & Extrav. Bened. XI. inter cunctas de Privil.* requirunt Confessionem oris. Unde deduces sequentia.

1. Mutus nutibus vel scripto confiteri potest, & tenetur, quoties obligat præceptum confitendi; quia qui tenetur ad finem; tenetur ad media non nimis difficilia, atque tale medium est, scribere, & periculum evulgationis caveri potest statim exurendo scripturam; nemo tamen tenetur scribere peccata, ne memoriâ excidant, *Cajet. Suar. Sot. Tann. d. 6. q. 7. n. 27. La Croix n. 1193.* tum quia Confessio debet esse secreta, scriptura verò ex se est quid publicum, vel publicabile; tum quia non teneor nisi moralem adhibere diligentiam, ne peccata excidant, sed eam adhibere possum absque hoc, quòd peccata scribam, ergo.

Bb 5

2. Si

41. 2. Si puellæ supra modum verecundæ difficillimum foret peccata exprimere ore, posset Confessarius ejus Confessionem in scripto admittere & legere, modò puella post Confessionem dicat: *Accuso me & doleo de istis peccatis*, quod semper fieri debet in tali casu, *Suar. Vasq. Sa. Laym. c. 6. n. 3. Sporer n. 490.* idem à potiori tenet de eo, qui gutture laborat, & non potest nisi ægrè peccata proferre.

3. Si Confessarius sit surdaster, & non possit verba intelligere, nisi ita altè proferantur, ut audientes intelligere possint, posset Confessio tradi in scriptis; idem est, si ipse pœnitens surdaster nimis altè legat; modò se ex post voce accuset. Cæterùm qui absque rationabili causa nutu vel scripto confiteretur, ad minus peccat venialiter, juxta alios mortaliter, quia est contra consuetudinem Ecclesiæ in re gravi.

42. R. IV. Confessio debet fieri ex fine honesto, quòd si fiat ex fine mortaliter malo, erit sacrilega, & nulla defectu doloris & propositi efficacis, quæ stare non possunt cum actuali peccato. Si Confessio fiat ex fine venialiter malo, puta ex respectu humano, vanâ gloriâ, &c. ordinariè erit valida, nisi (quòd rarissimè contingit) intentio venialiter mala determinet ad dolorem eodem instanti infallibiliter ponendum; tunc enim dolor non haberet libertatem & moralitatem distinctam ab actu imperante, adeòque cum actu imperans sit naturalis & inhonestus, etiam dolor talis erit, & per consequens non sufficiet ad valorem Sacramenti.

43. QUÆR. VII. Quid de repetitione Confessionis invalidæ?

2. Seqq. 1. Confessio potest esse invalida, vel defectu Confessarii, si hic ob censuram vel aliter, careat jurisdictione, si nullum peccatum intellexerit, si non adhibuerit debitam formam, intentionem, &c. vel defectu pœnitentis, ut si hic accesserit sine debito dolore vel proposito, si purè historicè, & non Sacramentaliter fuerit confessus, si ex malitiâ, verecundiâ vel gravi negligentia omiserit mortale, si sit mentitus circa materiam necessariam, &c.

2. Si aliqua peccata omisit ex justa causa vel invincibili ignorantia, vel Confessarius surdaster, dormitans, vel distractus aliqua non intellexit, absolutio fuit valida, nisi studio & malâ fide talem Confessarium quæsiverit; ideòque sufficit tunc repetere peccata, quæ bonâ fide omisit, vel oblitus fuit, vel scit Confessarium non intellexisse. At quid si pœnitens advertat, Confessarium aliqua peccata ob summum non intellexisse, sed nesciat, quæ? *44.* Per se debet omnia repetere, quia de singulis dubitat, & repetere non est moraliter impossibile.

3. Si quis advertat suam Confessionem undecunque fuisse invalidam, tenetur omnia ejus mortalia repetere, quia ab illis nunquam fuit directè absolutus; si tamen Confessarius peccatorum adhuc in confuso meminerit, sufficit, si apud eundem dicas: Accuso me de peccatis antecedenter confessis; satis autem eorum Confessarius in confuso reminiscitur, si in tantum meminerit, ut possit imponere proportionatam pœnitentiam, etsi omnium in particulari non recordetur, *communis D. D.* Si invaliditas tibi fuerit voluntaria, eò quòd accesseris absque debito examine cum affectu ad mortale, vel ex

ve-

verecundiâ mortale aliquod omiseris, teneris non tantùm omnia mortalia repetere, sed & explicare, quoties sic accesseris, quia toties novum admisisti sacrilegium.

45. 4. Si scias aliquas Confessiones esse invalidas, sed nescias quas, teneris per se loquendo instituere Confessionem generalem saltem circa peccata, de quibus dubitas, an sis validè confessus, Ratio est, quia ab illis peccatis nunquam fuisti directè absolutus, ergo teneris illa iterum confiteri, instituendo Confessionem generalem, si aliter non possis; nam ab hac obligatione nemo excusatur, nisi per impossibilitatem moralem, qualem ordinariè non importat Confessio generalis.

46. 5. Si Pœnitens dicat: Hactenus non rectè confessus sum, habeo peccatum è juventute, quod hactenus confiteri erubui, &c. non statim judica omnes Confessiones esse invalidas, aliàs te, & ipsum sæpè inutiliter torquebis; sed ante omnia interroga, an tunc, quando illud factum committebat, sciverit vel putaverit esse peccatum, vel an postea priùs cognoverit, & sæpissimè audies: *Mi Domine, adhuc puer vel juvenis fui, non putavi, non intellexi, nuper primum in Confessione, Catechismo, vel discursu adivi.* Jam salva res est, quia nulla Confessio est invalida, aut repetenda, nisi ab illo tempore, quo scivit, vel erroneè putavit aliquid esse peccatum, & tamen confiteri erubuit, vel malitiosè neglexit. Si fateatur se jam scivisse vel putasse esse peccatum, interrogandus erit, quoties memor hujus peccati illud in Confessione omiserit, & an omittere, & tali peccato omisso communicare, sciverit, vel saltem dubitaverit esse

esse grave sacrilegium ; si affirmet , numerum Confessionum , & Communionum exprimere , ac Confessiones istas repetere debet , quia quot Communiones & Confessiones fecit , tot commisit sacrilegia ; quando autem bonâ fide confessus fuit immemor istius peccati , ac ita comparatus , ut illud confiteri voluisset , si memor fuisset , vel bonâ fide credidit , quod omittere non sit peccatum mortale , tenetur solum peccatum ommissum confiteri , quia de aliis fuit validè & directè absolutus ; at quid si pœnitens sciverit quidem , quod reticere peccatum esset malum , sed in confuso non cogitando , vel suspicando , an mortale vel leve , ut contingit quandoque in rudibus , rusticis , plebeis , pueris , &c. potes judicare tantum peccâsse venialiter , juxta dicta *Casu 1. num. 11.* ideoque nec tunc erit obligatio repetendi ; si tamen pœnitens fateatur , se ante vel post confessionem & Communionem valdè fuisse anxium ob peccatum non confessum , ut communiter fit , signum est ipsum apprehendisse malitiam gravem , & per consequens Confessiones esse invalidas & repetendas .

6. Si advertas , pœnitentem à 10. 20. 30. 47. aut pluribus annis sacrilegè esse confessum , per se loquendo teneris eum absque absolutione remittere , ad se examinandum & præparandum pro Confessione generali tot annorum , quia moraliter est impossibile tam brevi tempore tot annorum peccata , quoad numerum & speciem , reminisci ; per accidens tamen vix unquam dimittendi sunt , nisi ex tenetudine conscientiae , vel aliis indiciis omninò credas , eos ad te vel ad alium Confessarium pro Confessione generali

re-

rediturus ; plerique enim vel non satis intelligunt obligationem repetendi omnia peccata, sed putant sufficere ; si repetant sola omissa, vel sunt ita rudes , ut se pro Confessione generali examinare non possint, vel saltem videtur hoc iis adedò difficilè, ut semel dimissi non redeant, sed pergant diminutè, & sacrilegè confiteri, ideo ne præda. Hæcelabatur, Confessarius talibus ante omnia ob oculos ponat enormitatem tot sacrilegiorum, præsentissimum animæ periculum, excitet ad serium & efficacem dolorem, ac propositum, ad fiduciam in Divinâ misericordiâ ; adjuvet in examine per Præcepta Decalogi, attentis circumstantiis conditionis, negotiorum, occasionum, &c. Deinde si ita conveniens videatur, & conditio pœnitentis patiatur, dimittat eum, ut se per horam vel mediam ulterius examinet, ante Communionem rediturus pro obtinendâ absolutione : quia tamen nec sic possibile est ; ut omnes species & numeri peccatorum enumerentur integrè, absolvat cum eâ monitione, ut si postea adhuc aliqua incidant mortalia solùm sacrilegè confessa, ea denuò clavis subiciat.

48. 7. Si confessio sit probabiliter valida, plures & graves A. A. universaliter docent tunc nunquam esse obligationem eam repetendi ; Rationem dant, quia probabile est illa peccata semel esse legitimè confessa, & in dubio standum est pro valore actus, neque ulla lex obligat ad bis confitendum idem peccatum, neque Sacramentum exponitur periculo nullitatis, nam quamvis fortè prior confessio sit nulla, priora tamen peccata certò remittentur indirectè per confessionem

subsequentem, modo dolor sit universalis, etiam ad priora mortalia se extendens. Nihilominus oppositum mihi videtur verius, eo quod legi certæ regulariter non satisfiat per solutionem incertam aut solùm probabilem, nisi satis constet legislatorem tali solutione esse contentum, at de hoc non semper constat & plurimi DD. id probabilissimè negant ergo. V. *Casu 5. numer 18.*

QUÆR. VIII. An & quando sit obligatio 49. confitendi ?

1. Dari præceptum Divinum confitendi peccata mortalia, est de fide contra modernos hæreticos, *Trid sess. 14. Can. 6.* Hoc præcepto obligantur omnes post Baptismum in mortale lapsi per se & præcipuè in articulo vel periculo mortis, sive hoc sit ex morbo, sive ex imminente conflictu, navigatione, vel partu periculoso, sive extremo supplicio; quia finis præcepti est, ut homo reconcilietur Deo, & sit extra periculum damnationis, quod maximè urget in mortis periculo; hinc si quis post confessionem in eodem periculo iterum peccet mortaliter, tenetur iterum confiteri, etsi non teneatur iterum communicare; neque teneatur statim confiteri post periculum, si tunc neglexit, quia solùm tenebatur ratione periculi, ergo hoc cessante cessat obligatio.

2. Hoc præceptum etiam obligat sæpius in vita, *Navarrus Metzgerus D. 47. a. 1. La Croix. num. 2020. contr. Sot. Lugo, Sporer.* Ratio est, quia Christus confessionem instituit, ut homines per eam deterrerentur & præservarentur à recidiva: Atqui hoc fieri non potest, si pecca-

tores non confiteantur sæpius in vita : ergo. Confes. Qui aliquid præcipit , & non determinat tempus , vult non differri nimis diu , nec expectari tempus extremum , & confessio in lege gratiæ succedit in locum contritionis ; ergo sicut hæc aliàs obligabat sæpius per vitam , sic & nunc confessio ; deinde Ecclesia non tulit legem confessionis , imò fortè nec ferre potuit ob nimiam ejus difficultatem , sed solùm determinavit tempus obligationis à Christo impostæ ; at hoc dici non posset , si lex Christi se solùm extenderet ad articulum mortis , quia tunc per se erat obligatio absque determinatione Ecclesiæ : ergo.

3. Per accidens obligat hoc præceptum illum , qui est in mortali , & vult vel debet communicare vel sacrificare , quia tunc non sufficit elicere contritionem , ut dixi *Cas. 92. num. 31.* etsi contritio sufficiat ad alia Sacramenta , teste Clem. VIII. *in Rit. Rom.* & communissima , T. T. quia de hoc nullum extat præceptum. Item per accidens obligat eum , qui aliter quàm per frequentes confessiones consuetudinem mortaliter malam , v. g. pollutionis , vincere non potest. Item si confessio requiratur tanquam conditio ad dispensationem voti vel impedimenti in contracto matrimonio , &c. tunc enim qui beneficio dispensationis frui vult ; etiam necesse habet implere conditionem requisitam sive confessionem.

50. R. II. Etsi Christus ipse præceperit confessionem , quoties tamen fieri debeat , determinandum reliquit Ecclesiæ , quæ præcepit , ut fiat singulis annis , *Trid. c. 5. Omnis utriusque sexus*

fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata jaltē semel in anno fideliter confiteatur Sacerdoti proprio. Ubi nomine Sacerdotis proprii venit Parochus, Episcopus, Papa, & habentes privilegium, velut Regulares Mendicantes, & cum iis communicantes, ut constat ex Bulla 22. Leon. X. dum inter mentis arcana, extrav. Joan. XXII. Vaselectionis. Neque Parochus prohibere potest, ne sui etiam in Paschate Mendicantibus confiteantur. Ex dictis pro praxi deducet sequentia.

1. Hoc præceptum obligat hæreticos utpote subjectos Ecclesiæ; item pueros in mortali constitutos; hoc ipso enim, quod peccarint mortaliter, habent sufficientem discretionem, ut præviâ sufficiente instructione circa substantialia Sacramenti, teneantur confiteri.

2. Hoc præceptum non obligat eos, qui habent sola venialia, *Trid. l. c.* quia finis præcepti est, ut recuperetur gratia per peccatum amissa: sed per venialia non amittitur gratia: ergo; meritò tamen urgent Parochi, ut quivis adultus semel in anno confiteatur, etiam si dicat se non habere mortalia, tum quia hoc est incertum, & alii fortè scandalizantur, tum quia sic habet timoratorum consuetudo, & datur major gratia, & mortale, si quod fortè incognitum adsit, remittitur indirectè.

3. Neque satisficit huic præcepto, confitendo sola venialia, quia de his non est præceptum, hinc qui tempore Paschali, vel toto tempore confessus est sola venialia, si ultimo die anni incidat in mor-

tale, obligatur adhuc confiteri, quia præcepto annuæ confessionis nondum satisfecit, & adhuc satisfacere potest, *Lugo d. 15. / 7. Dian. p. 4. t. 4. n. 206.*

52. 4. Huic præcepto non satisfit per confessionem, sive cum, sive absque culpâ invalidam, quia confessio invalida non est confessio, neque per eam obtinetur finis præcepti, unde *Alexand. VII. benè damnavit Propol. 14. Qui facit confessionem voluntariè nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ: neque excusatur à novâ confessione ille, cui justè vel injustè negata fuit absolutio, quia hîc præcipitur Confessio, quæ sit Sacramentum, qualis non est, nisi securâ absolutione.*

53. 5. Tempus annuæ Confessionis *Sot. Nav. Suar. Tann. Laym. Sporer num. 533.* computant à Paschate ad Pascha, & ita habet fidelium usus. *Econtra Lugo. Nugn. Bosco. Diana p. 3. t. 4. R. 81.* computant illud à prima Januarii ad ultimam Decembris, & juxta hos confessus primâ Januarii 1724. licitè differt confessionem usque ad ultimam Decembris 1725. ita ut duo integri anni sine confessione transeant, dempto unico die, hoc displicet *Sporer l. c.* Sed idem dicere debet, etiamsi annum confessionis numeret ab uno Paschate ad aliud; nam confessus in Paschate anno 1724. non tenetur sequente Paschate confiteri, nisi fortè propter Communionem, sed potest expectare finem anni; quia obligatio confitendi non est annexa tempori Paschali; ut jam dicam, sed satisfieri potest per totum annum, per consequens current duo serè anni sine confessione, unde alii numerant hunc annum ab ultimâ confessione, vel à primo peccato mortali, sed

sed rectè confutantur à Lugo. d. 15. numer
154.

6. Præceptum annuæ confessionis est distinc- 54.
tum à præcepto Communionis, quia distinctam
habet materiam, utilitatem & finem, ut per se
patet; & obligatio confitendi non est annexa
tempori Paschali, sicut Communio; sed est pro
toto anno; nam *Concil Later. & Trid.* di-
cunt, Communionem debere fieri in Paschate,
confessionem verò saltem *semel in anno. Sot. Sa.*
Tanner. Sporer. La Croix l. c. Ratio est, quia
confessio præcipitur ad delendam culpam mor-
talem, quæ cum possit admitti quovis anni tem-
pore, congruum fuit, confessionem certo tem-
pori non alligari; hinc legitimè impeditus à su-
mendâ per annum, vel in Paschate Euchari-
stiâ, non ideo deobligatur à faciendâ confes-
sione; item, qui in Paschate sine confessione
communicavit, eò quòd nullam haberet gra-
vioris peccati conscientiam, si postea peccet
mortaliter, tenetur confiteri; ècontrà qui in
initio anni confessus est mortale, non tene-
tur iterum confiteri eodem anno, etsi de no-
vo peccet.

7. Quò diutiùs differtur ultra annum con- 55.
fessio, eò peccatur graviùs; *Suarez. Vasquez.*
Bonac. dicunt, te tot peccata admittere, quot
habes occasiones confitendi: id negant alii; in
praxi satisfacis, dicendo: Tanto tempore non
sum confessus; nisi voluntas non confitendi ali-
quoties fuerit revocata & reassumpta, toties enim
peccata multiplicantur numero, ut dixi *Casu 8.*
num. 2.

7. Qui prævidet se postea non posse confiteri 56.
mortalia, vel reservata habenti potestatem, te-

netur prævenire, sicut, qui non potest audire Missam serò, debet audire maturè; qui non potest orare Horas à prandio, tenetur manè, quia tum adest tempus præcepti, & impleri potest: ergo debet.

57. 9. Qui hoc anno non est confessus mortalia, tenetur ab initio anni sequentis: ita multi contra multos; Ratio est, quia annus positus est ad urgendam confessionem, ne nimium differatur, non autem ad terminandam obligationem, ut à pari patet in mutuo ad certum tempus, & in Communione Paschali, de qua vide *Cas. 92. num. 28.* Dices, qui hodiè non oravit Horas, vel non audivit Missam, non tenetur cras, quia obligatio est alligata diei; sed obligatio confitendi etiam est alligata anno: ergo. *R. N. Min.* Disparitas est, quòd anno elapso non cesset finis præcepti confessionis, qui est reconciliatio cum Deo; contra lapso die cessat finis orandi Horas, qui erat sancta occupatio Clerici pro ista die; item cessat finis sanctificandi istum diem per Missam.

58. 10. Qui multis annis non est confessus, hodie confitendo satisfacit pro omnibus annis præteritis, quia per unam illam confessionem obtinet finem præcepti, qui est gratia & remissio omnium mortalium; si tamen ante finem hujus anni adhuc peccet mortaliter, tenetur pro hoc anno confiteri, quia prior confessio est pro anno præcedente; sicut si initio hujus anni solvas pensionem pro anno elapso, non liberaris à pensione anni præsentis, quia annus non est ad finendam, sed urgendam solutionem.

11. Si

11. Si hoc anno confessus, unum mortale 59.
bonâ fide oblitus es, vel etiam sciens ex justa causa mortale omisisti, non teneris illud peccatum iterum hoc anno confiteri, aliàs si decies recorderis peccati, obligareris uno anno confiteri decies, & per primam confessionem jam obtinisti finem præcepti. Excipe, nisi confessus fuisses sola venialia, quia hæc non cadunt sub præcepto, vel cum venialibus sola reservata apud non habentem potestatem, tunc teneris iterum confiteri si in mortale lapsus es; quia nundum es confessus Sacerdoti proprio, id est, habenti potestatem absolvendi.

12. Qui spontè negligit confessionem vel Communionem, vivus arcetur ab ingressu Ecclesiæ: mortuus privatur Ecclesiasticâ sepulturâ, *c. omnis utriusque sexus, de pœnit.* intellige post sententiam Superioris Ecclesiastici.

